СХВАЛЕНО
на засідання педагогічної ради
Підзвіринецького ЗЗСО І-ІІІ ст.
Протокол № 2 від 04.09.2026

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Підзвіринецького ЗЗСО І-ІІІ ст.
№ _____ від 04.09.2026

Положення

про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

у Підзвіринецькому ЗЗСО І-ІІІ ступенів

І.Загальні положення

Це положення визначає єдині організаційні, педагогічні та управлінські засади оцінювання результатів навчання учнів у Підзвіринецькому ЗЗСО І-ІІІ ступенів та є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу.

Положення встановлює загальні для закладу підходи до планування, організації, проведення, фіксування, аналізу та використання результатів оцінювання, визначає функції та відповідальність учасників освітнього процесу, забезпечує узгодженість дій педагогічних працівників та спрямоване на створення прозорої, зрозумілої, справедливої й педагогічно доцільної системи оцінювання.

Норми цього Положення поширюються на всіх педагогічних працівників, які здійснюють освітній процес, а також застосовуються під час організації оцінювання учнів незалежно від форми здобуття ними загальної середньої освіти в межах, визначених законодавством.

Положення спрямоване на забезпечення компетентнісного, об'єктивного, справедливого, прозорого та педагогічно доцільного оцінювання результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Об'єктом оцінювання є результати навчання учня, тобто знання, уміння, способи діяльності, здатність застосовувати набуте в навчальних і життєвих ситуаціях, а також інші результати, визначені Державним стандартом і навчальними програмами.

Сам факт виконання певної роботи, присутності на уроці, активності під час заняття, старанності чи дисциплінованості не може автоматично прирівнюватися до досягнення відповідного результату навчання.

Під час оцінювання педагогічний працівник встановлює, наскільки учень досяг визначених очікуваних результатів навчання, який рівень їх сформованості демонструє, які має сильні сторони, які труднощі потребують подальшої педагогічної підтримки та які наступні навчальні кроки доцільно запропонувати учневі.

Положення розроблено відповідно до:

1. Конституції України;
2. Закону України «Про освіту»;
3. Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
4. Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 №4742-IX;
5. Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898, зі змінами;
6. Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 №235, зі змінами, у тому числі внесеними наказом МОН від 17.08.2026 №1430;
7. наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 №722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.06.2026 за №922/46316, зі змінами, внесеними наказом МОН від 29.06.2026 №1001;
8. наказу Міністерства освіти і науки України від 14.08.2026 №1427 «Про затвердження Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти»;
9. інструктивно-методичних рекомендацій МОН України щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2026/2027 навчальному році, надісланих листом МОН України від 17.08.2026 №1/17756-26;
10. освітньої програми Підзвіринецького ЗЗСО І-ІІІ ст.;
11. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти;
12. Положення про академічну доброчесність;
13. інших нормативно-правових та локальних документів, що регулюють питання оцінювання результатів навчання.

Під час практичного застосування цього Положення педагогічні працівники керуються не лише переліком нормативно-правових актів, а й їх змістом, принципами державної політики у сфері освіти, автономії закладу освіти, академічної свободи педагогічних працівників,

дитиноцентризму, компетентнісного навчання та забезпечення права кожного учня на справедливе оцінювання.

Критерії, правила та процедури оцінювання є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу, мають бути зрозумілими, відкритими, доступними та передбачуваними для учасників освітнього процесу.

Заклад освіти забезпечує оприлюднення загальних підходів до оцінювання, ознайомлення педагогічних працівників, учнів та батьків із відповідними правилами та створює умови для однакового розуміння принципів оцінювання всіма учасниками освітнього процесу.

При цьому єдність підходів не означає уніфікацію всіх методів роботи педагогів. Учитель зберігає право самостійно визначати педагогічно доцільні форми, методи й інструменти оцінювання в межах законодавства, цього Положення, освітньої та навчальної програм.

ІІ. Мета та завдання системи оцінювання

Оцінка — результат оцінювання, що відображає рівень досягнення результатів навчання учнів відносно очікуваних результатів навчання, визначених відповідною модельною навчальною / навчальною програмою, який виражається вербально або кількісно (у балах чи рівнях);

Оцінювання — процес спостереження за навчальною та пізнавальною діяльністю учнів, а також процес опису, збору, фіксування та інтерпретації інформації про освітній процес і результати навчання учнів.

Об’єктами оцінювання єпродемонстрований учнем рівень досягнення відповідних результатів навчання учнів.

Метою системи оцінювання є

• визначення фактичного рівня досягнення учнями очікуваних результатів навчання, передбачених Державним стандартом базової середньої освіти та відповідними навчальними програмами;

• отримання системної, об’єктивної та педагогічно значущої інформації про навчальний поступ кожного учня протягом певного періоду;

• своєчасне виявлення навчальних труднощів, освітніх втрат, прогалин у знаннях і вміннях та визначення причин їх виникнення;

• планування педагогічної підтримки, корекції методів і прийомів навчання відповідно до освітніх потреб конкретного учня або класу;

• забезпечення постійного й конструктивного зворотного зв’язку між педагогом та учнем;

• формування в учня здатності аналізувати власні результати, усвідомлювати причини успіхів і труднощів та визначати шляхи подальшого розвитку;

• підтримка позитивної мотивації до навчання та формування відповідального ставлення до власної освітньої діяльності;

• забезпечення наступності між адаптаційним циклом базової середньої освіти у 5–6 класах та циклом базового предметного навчання у 7–9 класах;

• створення умов для об’єктивного тематичного, семестрового та річного оцінювання;

• надання адміністрації закладу достовірної інформації для аналізу якості освітнього процесу та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Оцінювання має не лише констатувати досягнутий рівень, а передусім сприяти подальшому навчанню, розвитку компетентностей, поступовому формуванню самостійності учня та його здатності відповідально ставитися до результатів власної діяльності.

Оцінювання не може використовуватися як засіб:

• покарання учня за поведінку, запізнення, порушення дисципліни чи невиконання інших вимог, які безпосередньо не стосуються оцінюваного результату навчання;

• дисциплінарного або адміністративного впливу;

• публічного порівняння навчальних досягнень окремих учнів;

• створення не передбачених законодавством публічних рейтингів дітей;

• приниження гідності учня, психологічного тиску, залякування або маніпулювання;

• формального накопичення певної кількості балів без аналізу того, які саме результати навчання вони відображають;

Будь-яке оцінювання має бути педагогічно виправданим і безпосередньо пов’язаним із конкретним результатом навчання.

III. Принципи оцінювання

Система оцінювання ґрунтується на принципах:

1. Оцінювання результатів навчання учнів незалежно від виду та форми здобуття ними освіти має бути справедливим, неупередженим, об’єктивним, незалежним, недискримінаційним та доброчесним.

2. Справедливе оцінювання ґрунтується на чітких і зрозумілих критеріях, заздалегідь відомих усім учасникам освітнього процесу, та орієнтоване на підтримку розвитку учнів, що передбачає обов’язкову можливість для зворотного зв’язку, пояснення оцінки та оскарження результатів навчання у разі незгоди.

3. Неупередженість оцінювання означає, що оцінювання здійснюється на основі досягнутих учнями результатів навчання без впливу особистих ставлень чи вподобань педагогічного працівника.

4. Об’єктивність оцінювання забезпечується:

використанням інструментів оцінювання з чіткими і зрозумілими критеріями, що мінімізують множинність тлумачень;

застосуванням стандартизованих процедур оцінювання, однакових для всіх учнів;

можливістю перевірки результатів іншими педагогічними працівниками; фокусуванням виключно на вимірюваних результатах навчання.

5. Недискримінаційність оцінювання передбачає адаптування методів оцінювання до особливостей освітнього процесу з метою забезпечення рівного доступу учнів до нього та недопущення їхньої дискримінації.

6. Доброчесність оцінювання вимагає дотримання академічної доброчесності, виключає академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, несамостійне виконання завдання, недозволену допомогу та інші порушення під час виконання навчальних завдань, а також базується на прозорості та відповідальності осіб, які здійснюють оцінювання.

IV. Основні функції оцінювання

Оцінювання виконує такі функції:

формувальна — забезпечення відстеження динаміки навчального поступу учнів та визначення їх особистих навчальних потреб;

констатувальна — встановлення рівня досягнення результатів навчання;

діагностувальна — виявлення стану набутого досвіду, з’ясування причин утруднень, відстеження динаміки процесу навчання;

мотиваційна — активізація внутрішніх мотивів до навчання через конструктивнеоцінювання,щовикликаєпочуттязадоволеннявідрезультату;

коригувальна — спрямування зусиль на подолання виявлених труднощів шляхом індивідуалізації завдань та підходів;

прогностична — визначення знань та вмінь, необхідних на наступних етапах навчання, формування реалістичних очікувань;

розвивальна — мотивування до рефлексії, самовдосконалення, аналізу власних сильних і слабких сторін через якісний зворотний зв’язок;

виховна — налаштування учнів на відповідальність за результати власного навчання та якісне виконання завдань;

управлінська — забезпечення інформацією для ухвалення рішень щодо академічної успішності, необхідності підтримки, переведення до наступного класу та моніторингу якості навчання на рівні закладу освіти.

V. Підходи до оцінювання

1. Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах компетентнісного підходу.

2. Реалізація компетентнісного підходу вимагає від педагогічного працівника дотримання таких вимог:

фокусування на здатності учнів застосовувати знання в практичних ситуаціях, а не на механічному відтворенні теоретичного матеріалу;

Застосування практико-орієнтованих завдань;

акцентування уваги на ступені оволодіння вмінням, а не на кількості допущених помилок;

підтримка позитивного ставлення до навчальних досягнень учнів незалежно від рівня таких досягнень;

використання різноманітних методів для виявлення рівня сформованості знань, умінь, ставлень та цінностей;

врахування індивідуального освітнього поступу під час формувального оцінювання;

залучення учнів до само оцінювання та взаємооцінювання;

здійснення оцінювання виключно на основі чітких і зрозумілих критеріїв;

надання якісного зворотного зв'язку педагогічним працівником іншим учасникам освітнього процесу.

3. Процес оцінювання має враховувати рівень сформованості наскрізних умінь учнів (зокрема, читання з розумінням, критичного та системного мислення, здатності співпрацювати з іншими, розв'язувати проблеми тощо).

Оцінка є результатом оцінювання, що відображає рівень досягнення учнем очікуваних результатів навчання, визначених відповідною програмою. Виставляючи оцінку, учитель має співвідносити її з відповідними результатами учня.

VI. Види оцінювання

У закладі освіти застосовуються: формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів та визначення його навчальних потреб. Воно здійснюється педагогічним працівником, а також шляхом взаємооцінювання та самооцінювання учнями.

Поточне оцінювання здійснюється на визначених етапах освітнього процесу з метою перевірки відповідності досягнутих результатів очікуваним за допомогою спеціального інструментарію.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання за структурною одиницею навчальної програми та/або результатів виконання підсумкової (діагностувальної) роботи.

Підсумкове оцінювання здійснюється шляхом зіставлення досягнутих результатів навчання з очікуваними та поділяється на тематичне, семестрове та річне.

Семестрове оцінювання є узагальненням результатів навчання наприкінці вивчення всіх структурних одиниць програми, передбачених для відповідного періоду навчання та/або підсумкових семестрових робіт.

Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових оцінок.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття певного рівня повної загальної середньої освіти, вимогам державних стандартів загальної середньої освіти на відповідному рівні. Проведення державної підсумкової атестації та звільнення від неї здійснюється відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979.

У разі вибуття учня із закладу освіти (зокрема через виїзд за кордон, надання соціальної відпустки, призов на військову службу тощо) оцінювання результатів його навчання може бути проведене достроково. Процедура такого оцінювання визначається закладом освіти.

VII. Оцінювання в процесі навчання.

У процесі навчання застосовують формувальне й поточне оцінювання.

Визначальними для вибору виду оцінювання є його мета й спосіб використання отриманої

інформації, а не назва роботи чи завдання.

Якщо інформацію використовують насамперед для зворотного зв'язку, виявлення навчальних потреб і коригування освітнього процесу, оцінювання є формувальним. Якщо визначають і фіксують рівень досягнення результатів навчання на певному етапі для подальшого використання під час підсумкового (тематичного та/або семестрового) оцінювання, - поточним.

Під час формувального оцінювання доцільно враховувати не лише продемонстрований результат, а й дії, рішення та навчальні стратегії учня.

Інформацію про труднощі, залученість і докладені зусилля використовують для зворотного зв'язку, визначення подальших навчальних кроків і педагогічної підтримки. Зворотний зв'язок має допомагати учневі зрозуміти, якого результату досягнуто, що потребує вдосконалення і яким має бути наступний навчальний крок.

Індивідуальні консультації підлягають виняткову формувальному оцінюванню.

У межах формувального оцінювання доцільно залучати учнів до самооцінювання і взаємооцінювання за зрозумілими критеріями. Це допомагає учням визначати досягнення й труднощі та планувати подальше навчання.

Оцінки, виставлені під час формувального оцінювання, не враховують у рамках підсумкового оцінювання. Водночас інформацію про досягнення результатів навчання, отриману під час формувального оцінювання, учитель використовує, формуючи професійний висновок про навчальний поступ учня. Формувальне оцінювання доцільно організовувати так, щоб учень мав змогу покращити результат, зокрема доопрацювати завдання, повторно продемонструвати окреме вміння або виконати інше рівноцінне завдання.

Учитель фіксує результати формувального оцінювання в зручний для себе спосіб, за потреби використовуючи робочі нотатки, контрольні переліки, матриці або щоденники спостережень, які є внутрішнім інструментом і не потребують оформлення як окрема звітність.

Фіксування результатів формувального оцінювання в класному журналі не є обов'язковою вимогою. Однак за потреби педагог може зробити відповідний запис «Формувальна» в стовиці з датою.

Поточне оцінювання здійснюють для встановлення і фіксування проміжного рівня досягнення учнями очікуваних результатів навчання в межах структурної одиниці програми (модуля, теми, розділу). Частотність поточного оцінювання вчитель визначає самостійно з урахуванням змісту програми, кількості навчальних годин, специфіки результатів навчання, які оцінюють.

Поточні оцінки не потрібно виставляти на кожному уроці або за кожне виконане навчальне завдання.

VIII. Підсумкове оцінювання та Державна підсумкова атестація

Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове, річне) здійснюють шляхом зіставлення досягнутих результатів навчання з очікуваними.

Підсумкове оцінювання (тематичне) здійснюють в один із способів або в їх поєднанні:

шляхом узагальнення поточних оцінок, отриманих протягом періоду навчання,

що охоплює відповідну тему / розділ / модуль тощо;

шляхом проведення підсумкової тематичної роботи, яка б охоплювала ключові очікувані результати навчання, визначені програмою у відповідній темі / розділі / модулі тощо.

Підсумкову тематичну оцінку визначають як середнє арифметичне всіх поточних балів, отриманих учнем протягом теми.

Підсумкове оцінювання (семестрове) здійснюють шляхом узагальнення або в один із способів:

тематичних оцінок (у разі їх відсутності - поточних оцінок), отриманих протягом семестру;

тематичних оцінок (у разі їх відсутності - поточних оцінок), здобутих протягом семестру, і оцінки за семестрову підсумкову роботу.

Підсумкову семестрову оцінку визначають як середнє арифметичне всіх

балів за підсумками тематичного оцінювання, отриманих учнем протягом семестру

(поточних, якщо тематичні відсутні).

.

Результати формувального оцінювання під час тематичного та семестрового оцінювання не враховують. Проведення окремої підсумкової роботи після кожної теми, розділу чи модуля програми не є обов'язковим.

Річну оцінку визначають як середнє арифметичне семестрових оцінок. Проведення окремої підсумкової роботи для визначення річної оцінки не передбачено (крім учнів, які здобувають освіту за індивідуальними формами).

Державна підсумкова атестація є різновидом підсумкового оцінювання та передбачає встановлення відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту базової середньої освіти. Особливості її проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання визначає Міністерство освіти і науки України в установленому законодавством порядку.

VI. Організація та форми оцінювання

Залежно від **суб'єкта** оцінювання є:

оцінювання, що здійснюється педагогічним працівником та вимагає формулювання зрозумілих освітніх цілей, ознайомлення з критеріями оцінювання, розробленими закладами освіти (далі — критерії оцінювання),та надання своєчасного зворотного зв'язку;

взаємооцінювання, що здійснюється учнями в парах / групах за критеріями оцінювання;

самооцінювання, що здійснюється учнями шляхом самостійного співвіднесення власних результатів навчання з критеріями оцінювання.

Залежно від **об'єкта** оцінювання є:

оцінювання процесу (формувальне оцінювання) — спостереження за ходом виконання завдань та рівнем залученості;

оцінювання результату (поточне та підсумкове оцінювання) — аналіз кінцевого результату відповідно до критеріїв оцінювання.

Залежно від **способу** подання результатів формами оцінювання є усна, письмова та практична.

Форми оцінювання можуть бути реалізовані в очному режимі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, у тому числі під час здобуття освіти за дистанційною формою.

Залежно від кількості залучених до оцінювання учнів його організація може бути індивідуальною, груповою та фронтальною.

VII. Методи, інструменти, шкали та загальні критерії оцінювання

1. Педагогічний працівник має право на академічну свободу щодо самостійного вибору методів та інструментів оцінювання з урахуванням специфіки навчального предмета / інтегрованого курсу та особливостей учнів.

2. До основних методів оцінювання належать:

педагогічне спостереження, що фіксується за допомогою ситуативних нотаток, контрольних переліків у форматі «так / ні» тощо;

аналіз продуктів освітньої діяльності шляхом оцінювання досліджень, проєктів, виробів, створених учнями, за критеріями оцінювання;

словесні методи (опитування, анкетування, інтерв'ю,бесіда).

3. Інструментарієм оцінювання є сукупність спеціально розроблених завдань, релевантних до очікуваних результатів навчання.

4. Оцінювання результатів навчання здійснюється за такими шкалами: дихотомічна шкала («зараховано»/«незараховано») — застосовується за рішенням педагогічної ради для оцінювання окремих навчальних предметів / інтегрованих курсів, інших освітніх компонентів, а також для результатів навчання учнів, які перебувають за кордоном або проживають (проживали) на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих

Російською Федерацією територіях України, включених до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад та територій Українивід 28 лютого 2025 року № 376, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 березня 2025 року за № 380/43786;

вербальна шкала — передбачає оцінювання за допомогою словесних формулювань;

рівнева шкала — визначає чотири рівні: початковий(П), середній(С), достатній (Д), високий (В);

бальна шкала — передбачає використання 12-бальної системи (від1до 12).

Співвідношення між зазначеними в цьому пункті шкалами:

Вербальна шкала	**Рівнева шкала**	**Бальна шкала**
потребує істотної підтримки для досягнення результатів навчання	Початковий рівень (П)	1–3 бали
потребує ситуативної підтримки для досягнення результатів навчання	Середній рівень(С)	4–6 балів
має посутні успіхи в досягненні результатів навчання	Достатній рівень (Д)	7–9 балів
має значні успіхи в досягненні результатів навчання	Високий рівень(В)	10–12 балів

Правила застосування шкал:

Для учнів1–2 року навчання: формувальне,поточне та підсумкове оцінювання здійснюється виключно за вербальною шкалою;

для учнів 3–4 року навчання: формувальне оцінювання здійснюється за вербальною шкалою, а поточне — за вербальною або рівневою; підсумкове за рівнявою шкалою;

для учнів 5–9 року навчання: формувальне оцінювання здійснюється за вербальною, рівневою або бальною шкалами (*без урахування його результатів під час підсумкового оцінювання*), а поточне та підсумкове оцінювання здійснюються за 12- бальною шкалою.

Результати семестрового, річного оцінювання та державної підсумкової атестації (у разі проведення) відображаються у свідоцтві досягнень учня.

Групи результатів навчання, передбачені Державним стандартом базової середньої освіти, не скасовуються як складова структури Державного стандарту.

Вони залишаються важливим орієнтиром для планування навчання, аналізу освітніх результатів та забезпечення відповідності освітнього процесу вимогам Державного стандарту.

Водночас з 2026/2027 навчального року обов’язкове накопичення окремих оцінок за кожною групою результатів та обов’язкове виставлення семестрових оцінок за кожною ГР не встановлюється.

Оцінювання за групами результатів може здійснюватися педагогічними працівниками:

- для педагогічної діагностики;
- для аналізу відповідності результатів учня вимогам Державного стандарту;
- для відстеження збалансованості сформованості різних груп умінь;
- для виявлення сильних сторін учня;
- для встановлення конкретних освітніх труднощів;
- для планування індивідуальної підтримки;
- для коригування освітнього процесу;
- для підготовки змістовного зворотного зв’язку;
- для аналізу ефективності навчальних методик;
- в інших педагогічно доцільних випадках.

Унесення в класний журнал індексів ГР біля поточних оцінок, окремих стовпців ГР, накопичення окремого масиву балів за кожною групою результатів, окремих семестрових оцінок за кожною групою результатів не є обов'язковим.

Якщо функціонал електронного журналу дозволяє співвідносити конкретну оцінку з певним результатом навчання чи групою результатів, педагог може використовувати такий функціонал як допоміжний інструмент аналізу.

Використання зазначених технічних можливостей не повинно створювати необхідності дублювати оцінки або вести паралельну документацію.

Адміністрація закладу не може вимагати від педагогів ведення паралельних таблиць, відомостей або журналів за групами результатів, якщо їх ведення прямо не передбачене законодавством або не є обґрунтованою складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Для отримання інформації про досягнення результатів навчання можуть використовуватися:

- педагогічне спостереження;
- усні відповіді;
- письмові роботи;
- тестові завдання;
- практичні роботи;
- лабораторні роботи;
- навчальні дослідження;
- експерименти;
- навчальні проєкти;
- робота з текстами;
- робота з історичними, географічними, статистичними та іншими джерелами;
- робота з таблицями, схемами, діаграмами та даними;
- розв'язування задач і проблемних ситуацій;
- моделювання;
- створення власних продуктів;
- презентації;
- дискусії;
- навчальні дебати;
- комплексні компетентнісно орієнтовані роботи;
- цифрові інструменти оцінювання;
- портфоліо;
- індивідуальні та групові завдання;
- інші форми, що дають можливість достовірно встановити відповідний результат навчання.

Під час добору інструменту педагог виходить не з традиційної назви роботи, а з того результату, який необхідно виявити.

Методи й інструменти оцінювання вчитель обирає самостійно з урахуванням очікуваних результатів навчання, специфіки навчального предмета / інтегрованого курсу й освітніх потреб учнів.

Об'єктом оцінювання є не факт виконання навчальної діяльності (проекту, дослідження, усної відповіді чи письмової роботи), а продемонстрований учнем рівень досягнення відповідних результатів навчання. Інструмент оцінювання добирають відповідно до результату, який потрібно виявити та оцінити.

Для реалізації компетентнісного підходу використовують практико-орієнтовані завдання, що передбачають застосування знань і вмінь у навчальних і практичних ситуаціях. Форма завдання повинна давати учневі реальну можливість продемонструвати конкретну компетентність. Наприклад, якщо оцінюється уміння аргументувати, недостатньо використати лише тест із вибором однієї правильної відповіді; якщо оцінюється здатність досліджувати — доцільно застосувати дослідницьке або практичне завдання.

Компетентнісно орієнтовані завдання мають давати учневі можливість:

- застосовувати набуті знання в різних ситуаціях;

• аналізувати інформацію;
• порівнювати;
• класифікувати;
• встановлювати зв’язки;
• інтерпретувати;
• оцінювати достовірність інформації;
• обґрунтовувати висновки;
• розв’язувати проблеми;
• досліджувати;
• ухвалювати рішення;
• взаємодіяти;
• створювати власний продукт;
• здійснювати рефлексію щодо способу виконання завдання.

Оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 року № 813.

Критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів, що визначають єдині підходи до встановлення рівня результатів навчання учнів, розроблено на засадах компетентісного підходу з урахуванням таких інтегрованих показників навчальної та пізнавальної діяльності учнів:

когнітивні процеси;
навчальна діяльність;
рівень самостійності;
рівень комунікації та взаємодії;
частота вияву умінь.

Загальні критерії оцінювання (для 5-9 класів - наказ МОН від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів» є основою для розроблення закладом освіти критеріїв оцінювання за освітніми галузями (навчальними предметами / інтегрованими курсами.

Критерії оцінювання оприлюднено на веб-сайті закладу освіти. Вони використовуються як базовий орієнтир для встановлення рівня сформованості результатів і конкретизуються відповідно до особливостей освітньої галузі, навчального предмета, інтегрованого курсу та конкретного виду діяльності.

Учитель може конкретизувати критерії відповідно до:
• конкретного очікуваного результату;
• виду навчальної діяльності;
• змісту теми;
• формату роботи;
• складності завдання.

Конкретизовані критерії повинні бути зрозумілими учневі, співвідноситися з результатом, що оцінюється, і не містити вимог, які не стосуються цього результату.

Під час підготовки до уроку вчитель визначає результат / результати навчання,

над досягненням якого / яких працюватимуть учні; діяльність і завдання, у яких ці результати формуватимуться й виявлятимуться; критерії оцінювання такого завдання / таких завдань; спосіб надання зворотного зв'язку та, за потреби, спосіб фіксування отриманої інформації.

Учитель для конкретного інструменту оцінювання / виду роботи повідомляє

учням критерії, за якими здійснюватиметься оцінювання.

До початку виконання роботи учень має розуміти:

1. що саме оцінюється;
2. якого результату він має досягти;
3. за якими критеріями буде оцінено виконання;

4. які вимоги ставляться до змісту, форми або способу виконання;
5. які ресурси дозволено використовувати;
6. чи допускається співпраця з іншими учнями;
7. чи дозволено використання цифрових інструментів або ШІ;
8. у якій формі буде надано зворотний зв'язок;
9. чи передбачена можливість доопрацювання.

Критерії можуть бути представлені у формі:

• усного роз'яснення;
• письмового опису вимог;
• критерійної рубрики;
• бальної шкали;
• рівневої шкали;
• чеклиста;
• таблиці;
• алгоритму;
• прикладу успішного виконання;
• іншої доступної для учнів форми.

Спосіб представлення критеріїв визначає педагог із урахуванням віку учнів і складності навчального завдання.

VIII. Особливості організації оцінювання та забезпечення академічної доброчесності

1. Обов'язковому оцінюванню підлягають обов'язкові освітні компоненти, визначені освітньою програмою закладу освіти. Вибіркові освітні компоненти оцінюються згідно з рішенням педагогічної ради закладу освіти.

2. Індивідуальні консультації підлягають виняткового формувальному оцінюванню.

3. Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану за його наявності. Загальні критерії можуть бути адаптовані відповідно до особливостей освітнього процесу, середовища та індивідуальних потреб учня, визначених в індивідуальній програмі розвитку. Адаптація процесу оцінювання може передбачати зміну способу подання завдання, форми відповіді, часу виконання, організації середовища, використання допоміжних засобів або інших умов, необхідних для того, щоб учень міг продемонструвати результат навчання. Застосування адаптацій не змінює результату навчання, що оцінюється, і саме по собі не є підставою для зниження оцінки. Якщо зміст навчального предмета / інтегрованого курсу модифіковано, оцінювання здійснюють відповідно до індивідуальних навчальних цілей, визначених в індивідуальній програмі розвитку, з урахуванням динаміки навчального поступу учня.

4. Під час дистанційного та змішаного навчання застосовують загальні вимоги щодо відповідності методів та інструментів результатам навчання, критеріальності, достатності інформації та академічної доброчесності. Технічні або організаційні обставини, що не характеризують рівень досягнення результатів навчання, не можуть бути самостійною підставою для зниження оцінки. Якщо через такі обставини інформації недостатньо для обгрунтованого висновку, учневі доцільно надати доступний спосіб і, за потреби, інший строк для демонстрування відповідних результатів навчання.

У разі вибуття учня із закладу освіти, зокрема через виїзд за кордон, надання соціальної відпустки, призов на військову службу або з інших підстав, оцінювання результатів його навчання може бути проведено достроково. Процедуру такого оцінювання визначає заклад освіти.

5. Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється з дотриманням принципів і правил академічної доброчесності. У разі виявлення факту порушення академічної доброчесності під час виконання навчальної роботи застосовуються заходи реагування та санкції відповідно до Законів України «Про повну загальну середню освіту» та «Про академічну доброчесність», Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу в

Підзвіринецькому ЗЗСО І-ІІІ ступенів та/або внутрішніх актів закладу освіти.

6. Об'єктивність оцінювання забезпечується:

використанням інструментів оцінювання з чіткими і зрозумілими критеріями, що мінімізують множинність тлумачень;

застосуванням стандартизованих процедур оцінювання, однакових для всіх учнів;

можливістю перевірки результатів іншими педагогічними працівниками; фокусуванням виключно на вимірюваних результатах навчання.

7. Недискримінаційність оцінювання передбачає адаптування методів оцінювання до особливостей освітнього процесу з метою забезпечення рівного доступу учнів до нього та недопущення їхньої дискримінації

8. Доброчесність оцінювання вимагає дотримання академічної доброчесності, виключає академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, несамостійне виконання завдання, недозволену допомогу та інші порушення під час виконання навчальних завдань, а також базується на прозорості та відповідальності осіб, які здійснюють оцінювання.

9. Оцінка є конфіденційною інформацією. Вчителі не мають права озвучувати оцінки учнів перед усім класом, публічно обговорювати успішність дітей або вивішувати списки з оцінками. Інформація про успіхи чи труднощі у навчанні передається лише особисто учню та його батькам.

10. Інформування учня та його законних представників про результати навчання здійснюється шляхом проведення з ними індивідуальних зустрічей, комунікації за допомогою паперових / електронних носіїв, інформаційно-комунікаційних технологій, а також шляхом фіксування результатів навчання учнів у свідоцтві досягнень.

11. Оцінювання результатів навчання здійснюють із дотриманням цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених законодавством та внутрішніми актами закладу освіти. Педагогічному працівникові доцільно до початку виконання завдання чітко визначити й повідомити учням умови його виконання, зокрема допустимі джерела інформації, види допомоги, можливість співпраці, використання цифрових інструментів і засобів штучного інтелекту.

12. Оцінюванню підлягають персональні результати діяльності учня, досягнуті ним особисто, або результати спільної діяльності, якщо така форма виконання передбачена умовами завдання. Несамостійно виконане завдання вважається не виконаним і не підлягає оцінюванню; факт порушення академічної доброчесності фіксують у документі про результати оцінювання в спосіб, визначений закладом освіти, що має бути відображено в критеріях, правилах і процедурах оцінювання закладу освіти.

IX. Забезпечення об'єктивності оцінювання

Для забезпечення об'єктивності використовуються:

- єдині критерії оцінювання;
- погоджені підходи методичних об'єднань;
- взаємовідвідування уроків;
- експертиза контрольних матеріалів;
- аналіз результатів моніторингу;
- внутрішній аудит.

XI. Права та обов'язки учасників освітнього процесу

Педагогічні працівники мають право:

- обирати форми оцінювання відповідно до освітньої програми;
- використовувати сучасні методи оцінювання;
- отримувати методичну підтримку.

Педагогічні працівники зобов'язані:

- дотримуватися критеріїв оцінювання;
- забезпечувати об'єктивність;
- своєчасно інформувати про результати.

Здобувачі освіти мають право:

- знати критерії оцінювання;
- отримувати зворотний зв'язок;
- оскаржувати результати в установленому порядку.

Батьки (законні представники) мають право:

- отримувати інформацію про результати навчання;
- брати участь у консультаціях щодо освітніх досягнень дитини.

X. Використання штучного інтелекту під час виконання робіт

Використання систем штучного інтелекту саме по собі не є автоматично порушенням академічної доброчесності.

Правомірність його використання залежить від:

• мети конкретного навчального завдання;

• умов, визначених педагогом;

• виду результату, який оцінюється;

• ступеня самостійності учня;

• способу використання результатів, отриманих за допомогою ШІ;

• належного зазначення використання цифрового інструменту у випадках, коли цього вимагають критерії виконання.

Педагог до початку роботи визначає один із можливих режимів:

• **А — використання ШІ заборонено** — учень має виконати роботу самостійно без генеративних цифрових інструментів;

• **Б — ШІ дозволений лише для окремих допоміжних дій** — наприклад, для пошуку ідей, мовної перевірки, створення плану або уточнення окремих понять;

• **В — ШІ дозволений за умови обов'язкового зазначення способу його використання** — учень має повідомити, який інструмент застосовував та для якої частини роботи;

• **Г — використання ШІ є складовою навчального завдання** — у такому випадку може оцінюватися критичність роботи з результатами ШІ, перевірка достовірності, редагування, порівняння, аналіз або інші передбачені завданням уміння.

ШІ не може підміняти особистий результат навчання, який педагог має оцінити.

Якщо метою завдання є перевірка здатності учня самостійно створювати текст, розв'язувати задачу, здійснювати аналіз або формулювати аргументи, передача відповідної діяльності системі ШІ без дозволу педагога не дає можливості достовірно встановити результат навчання.

У разі сумніву щодо самостійності виконаної роботи педагог може запропонувати учневі:

• усно пояснити зміст роботи;

• описати алгоритм виконання;

• пояснити використані поняття;

• відповісти на уточнювальні запитання;

• продемонструвати аналогічне вміння;

• виконати інше рівноцінне завдання.

Таке додаткове підтвердження має використовуватися не як покарання, а як спосіб об'єктивно встановити фактичний результат навчання.

XI. Ведення класного журналу

У класному / електронному журналі фіксуються результати поточного та підсумкового оцінювання відповідно до вимог законодавства, правил ведення відповідної документації та технічних можливостей інформаційної системи.

Записи повинні бути достовірними, своєчасними та зрозумілими для учасників освітнього процесу.

Фіксування в журналі результатів формувального оцінювання не є обов'язковим.

За потреби педагог може використовувати передбачені функціоналом електронного

журналу інформаційні позначки, коментарі, описи або інші інструменти зворотного зв'язку.

Не є обов'язковими:

• окремі стовпці ГР1, ГР2, ГР3, ГР4;

• зазначення індексу групи результатів біля кожної поточної оцінки;

• дублювання одного бала в декількох колонках;

• виставлення окремої оцінки за кожною ГР за семестр;

• ведення додаткових паралельних журналів або таблиць винятково для накопичення результатів за ГР.

У журналі забезпечується фіксація:

• поточних оцінок у випадках, коли педагог здійснює бальне поточне оцінювання;

• тематичних оцінок — якщо вони визначаються;

• семестрової оцінки;

• річної оцінки;

• результатів коригування — у передбачених законодавством випадках;

• інших результатів і позначок, передбачених нормативними вимогами та функціоналом журналу.

XII. Порядок перегляду та оскарження результатів

Учень або його батьки мають право звернутися до педагогічного працівника для отримання роз'яснення щодо виставленого бала або іншого результату оцінювання.

Таке звернення має розглядатися педагогом доброзичливо та конструктивно, без негативних наслідків для учня.

Першочергово спірна ситуація вирішується шляхом педагогічного діалогу між учителем, учнем та, за потреби, батьками.

Педагог пояснює критерії, аналізує відповідну роботу або інший доказ результату та обґрунтовує прийняте рішення.

Якщо питання не врегульовано шляхом безпосереднього діалогу, батьки або повнолітній здобувач освіти можуть звернутися до керівника закладу.

Керівник забезпечує неупереджений розгляд звернення, за потреби залучає відповідних педагогічних працівників та аналізує дотримання встановлених критеріїв і процедур.

Розгляд звернення здійснюється з дотриманням принципів:

• неупередженості;

• об'єктивності;

• конфіденційності;

• права сторін бути почутими;

• презумпції добросовісності;

• обґрунтованості рішення;

• дотримання прав учня;

• недопущення переслідування або упередженого ставлення до учня через факт звернення.

XIII. МОНІТОРИНГ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ

Моніторинг функціонування системи оцінювання є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу та здійснюється відповідно до принципів внутрішнього самооцінювання.

Метою моніторингу є не пошук формальних порушень, а визначення того, наскільки система оцінювання допомагає забезпечувати якісний освітній процес, справедливість, прозорість та навчальний поступ учнів.

Адміністрація закладу в межах внутрішнього моніторингу аналізує не формальну кількість оцінок, а:

• зрозумілість критеріїв для учнів;

• об'єктивність процедур;

• відповідність змісту завдань очікуваним результатам;

• різноманітність інструментів оцінювання;

• використання компетентнісно орієнтованих завдань;
• застосування формувального оцінювання;
• якість зворотного зв’язку;
• дотримання академічної доброчесності;
• дотримання академічної свободи педагога;
• рівень поінформованості учнів і батьків;
• дотримання конфіденційності;
• дотримання прав учнів;
• використання результатів оцінювання для коригування освітнього процесу.

З метою внутрішнього самооцінювання можуть використовуватися:
• педагогічне спостереження за навчальними заняттями;
• вивчення системи роботи окремих педагогічних працівників;
• аналіз освітньої документації;
• аналіз класних та електронних журналів;
• анкетування учнів;
• анкетування батьків;
• анкетування педагогів;
• аналіз критеріїв оцінювання;
• аналіз зразків учнівських робіт;
• аналіз динаміки результатів навчання;
• співбесіди;
• обговорення на засіданнях педагогічної ради;
• обговорення на засіданнях професійних спільнот.

Результати моніторингу використовуються не для покарання педагогічних працівників, а для:
• удосконалення системи оцінювання;
• визначення професійних потреб педагогів;
• планування методичної роботи;
• організації внутрішнього професійного навчання;
• поширення ефективних практик;
• надання методичної підтримки;
• прийняття обґрунтованих управлінських рішень;
• внесення змін до локальних документів;
• підвищення якості освітнього процесу.

XII. Прикінцеві положення

Це Положення затверджується рішенням педагогічної ради та вводиться в дію наказом директора закладу освіти.

Зміни та доповнення до Положення вносяться відповідно до змін у законодавстві України або за рішенням педагогічної ради.

Контроль за виконанням цього Положення здійснює директор закладу освіти та заступник директора з навчально-виховної роботи.